

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant: staż. Klaudia Brodzińska

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa A. C.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w L.

o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zapłatę

1. nakazuje pozwanemu przebudowę na jego koszt linii elektroenergetycznej SN 15 kV przebiegającej nad nieruchomością powoda położoną w miejscowości B., gmina A., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...) poprzez:

- posadowienie na przedmiotowej nieruchomości powoda dwóch słupów wsporczych wirowanych: jednego przy wschodniej granicy działki, w maksymalnej odległości środka tego słupa wynoszącej 1,5 metra od tej granicy działki oraz drugiego słupa przy północnej granicy działki, w maksymalnej odległości środka tego słupa wynoszącej 1,5 metra od tej granicy działki

zlokalizowanych w miejscu przebiegu na nieruchomości linii elektroenergetycznej SN 15 kV,

- demontaż istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 15 kV przebiegającej nad przedmiotową nieruchomością powoda na odcinku pomiędzy dwoma nowo posadowionymi słupami wsporczymi wirowanymi,

- wykopanie pomiędzy dwoma nowymi słupami wsporczymi wirowanymi rowu bezpośrednio przy granicy nieruchomości powoda – wzdłuż wschodniej, północno-wschodniej i północnej granicy działki (...) i w maksymalnej odległości wynoszącej 1,5 metra od tej granicy z zastrzeżeniem zwiększenia wskazanej maksymalnej odległości rowu od granicy działki w miejscu załamania przebiegu nowej linii kablowej przy północno-wschodnim rogu działki nr (...) wyłącznie ze względu na konieczność uwzględnienia materiałowych parametrów dopuszczalnego zgięcia nowej linii kablowej,

- ułożenia w tak wykopanym rowie w osłonie nowego kabla linii elektroenergetycznej 15 kV przebiegającego w całości pod ziemią na znajdującym się na nieruchomości powoda odcinku pomiędzy dwoma nowymi słupami wsporczymi wirowanymi, z wprowadzeniem końcówek kabla w osłonie na nowo posadowione słupy wsporcze wirowane,

- zasypanie rowu wraz ze znajdującym się w nim nowym kablem linii elektroenergetycznej 15 kV,

- podłączenie wyprowadzonych na nowo posadowione słupy wsporcze wirowane końcówek kabla linii elektroenergetycznej 15 kV ułożonych w rowie do fragmentów linii elektroenergetycznej napowietrznej SN 15 kV przebiegającej od granic działki nr (...) do nowo posadowionych słupów wsporczych wirowanych

wszystko w terminie 18 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku;

2. umarza postępowanie w sprawie w zakresie roszczenia powoda o wykonanie zastępcze;
3. odrzuca pozew w zakresie roszczenia o zapłatę za bezumowne korzystanie przez pozwanego z nieruchomości powoda w okresie od 1 marca 2012 roku do dnia 16 października 2012 roku, tj. co do kwoty 615,42 zł (sześćset piętnaście złotych czterdzieści dwa grosze);
4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.439,58 zł (sześć tysięcy czterysta trzydzieści dziewięć złotych pięćdziesiąt osiem groszy) z ustawowymi odsetkami od kwoty 3.393 zł (trzy tysiące trzysta dziewięćdziesiąt trzy złote) od dnia 16 września 2015 roku do dnia zapłaty, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz od kwoty 3.046,58 zł (trzy tysiące czterdzieści sześć złotych pięćdziesiąt osiem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 maja 2019 roku do dnia zapłaty;
5. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
6. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.127 zł (dwa tysiące sto dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
7. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 7.656,35 zł (siedem tysięcy sześćset pięćdziesiąt sześć złotych trzydzieści pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;
8. nakazuje zwrócić na rzecz powoda ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 1.000 zł (tysiąc złotych) tytułem niewykorzystanej zaliczki na biegłego uiszczonej przelewem w dniu 20 marca 2018 roku.

Sygn. akt VIII C 3701/15

UZASADNIENIE

W dniu 28 października 2015 roku powód - A. C., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł: (1) o nakazanie pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w L., aby na swój koszt przebudował, w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku, linię elektroenergetyczną SN 15 kV, zajmującą pow. 550 m², przebiegającą nad nieruchomością powoda położoną w miejscowości B., gmina A., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi kw nr (...), poprzez demontaż istniejącej linii elektroenergetycznej SN 15 kV oraz posadowienie: a) dwóch betonowych słupów wsporczych – jednego w połowie długości wschodniej granicy działki nr (...), drugiego w rogu północno-wschodniej granicy działki nr (...) i rozpięcie istniejącej linii elektroenergetycznej SN 15 kV wzdłuż wschodniej i północnej granicy działki nr (...) albo b) posadowienie jednego słupa wsporczego w połowie długości wschodniej granicy działki nr (...) i skablowanie linii elektroenergetycznej

SN 15 kV w ziemi wzdłuż wschodniej i północnej granicy działki nr (...),

(2) o upoważnienie powoda do przebudowy opisanej w pkt 1 linii elektroenergetycznej na koszt pozwanego w przypadku niewykonania obowiązku jej przebudowy w terminie zakreślonym wyrokiem, (3) o zasądzenie od pozwanego kwoty 3.851,60 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości od dnia 17 października 2012 roku do dnia wyrokowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 września 2015 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł, iż powód od dnia 25 stycznia 1996 roku jest właścicielem nieruchomości, o której wyżej mowa, o pow. 0,1325 ha. Pierwotnie działka ta stanowiła część większej nieruchomości o nr ewidencyjnym 106, która następnie decyzją Wójta Gminy A. z dnia 7 września 2011 roku została podzielona na działki od nr (...) do nr 106/4. Przez środek nieruchomości powoda przebiega linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV na długości ok. 26 metrów w kierunku północ-południe, ze słupem rozkracznym umiejscowionym przy północnej granicy

nieruchomości, której użytkownikiem jest pozwany. Powód, ani jego poprzednicy prawni, nie wyrażali zgody na posadowienie na nieruchomości urządzeń przesyłowych. W kwietniu 2006 roku powód zwrócił się do poprzednika prawnego pozwanego z żądaniem zapłaty odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości, co spotkało się z decyzją odmowną. Wobec stanowiska przedsiębiorstwa przesyłowego powód w dniu 14 września 2009 roku wystąpił przeciwko pozwanemu z pozwem o zapłatę odszkodowania z w/w tytułu, na skutek którego wyrokiem z dnia 16 października 2012 roku wydanym w sprawie I C 1308/10 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powoda wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od września 1999 roku do marca 2012 roku. Na gruncie procedowanej sprawy Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi ocenił także podniesiony przez pozwanego zarzut zasiedzenia służebności gruntowej, który uznał za niezasadny.

Pozwany nie dysponuje żadnym tytułem prawnym w odniesieniu do nieruchomości, o czym dodatkowo przesądza złożony przezeń wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. Jednocześnie, istniejące na nieruchomości urządzenia przesyłowe uniemożliwiają powodowi swobodne dysponowanie nieruchomością, pas ochronny linii elektroenergetycznej zajmuje bowiem 41% powierzchni tejże. W pasie tym powód nie może projektować żadnych naniesień trwałych, wznosić budynków, budowli oraz sadzić drzew. Przedmiotowa nieruchomość zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego jest przy tym przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, która to zabudowa nie jest możliwa.

Pismem z dnia 22 sierpnia 2013 roku powód zwrócił się do pozwanego z żądaniem przesunięcia linii SN wskazując dwa warianty, które pozwany uznał za możliwe do realizacji i nie wymagające znacznych kosztów. Ponadto powód zaoferował pozwanemu sprzedaż nieruchomości. Ostatecznie pozwany nie skorzystał z przedstawionych propozycji. Wszelkie dalsze działania powoda (wystąpienie o zawezwanie do próby ugodowej, wezwanie do usunięcia linii oraz zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości) nie przyniosły zmiany stanowiska pozwanego. Za podstawę żądania przesunięcia linii SN pełnomocnik powoda wskazał art. 222 § 2 k.c. w zw. z art. 140 k.c., natomiast za podstawę żądania pieniężnego – art. 225 k.c. w zw. z art. 224 § 2 k.c. i art. 230 k.c.

(pozew k. 2-7)

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu. Pozwany zakwestionował roszczenia powoda co do zasady oraz – w zakresie roszczenia o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy – co do wysokości. Wyjaśnił, że powód nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność ustalenia, że proponowany przez niego sposób przebudowy linii SN odpowiada kryteriom wskazanym w art. 51 ust. 1 Prawa energetycznego, a także na okoliczność wyrażenia przez właścicieli nieruchomości sąsiednich zgody na taką przebudowę, w sytuacji, w której powód żąda posadowienia słupów wsporczych w granicy działek gruntu, co będzie skutkowało oddziaływaniem linii SN na te nieruchomości. Pozwany dodał, że przebudowa linii SN nie jest możliwa w żądanym 6-miesięcznym terminie, a realny termin wynosi 1 rok.

W piśmie procesowym z dnia 28 stycznia 2016 roku pozwany uzupełniająco wyjaśnił, że posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości powoda, sporna linia została bowiem posadowiona w oparciu o decyzję z dnia 24 września 1966 roku wydaną w trybie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości. Nadmieniał, że od czasu wybudowania linii jest ona eksploatowana, ponadto w oparciu o decyzję z dnia 20 grudnia 1990 roku została ona poddana modernizacji.

(odpowiedź na pozew k. 83-85, pismo procesowe k. 104-104v.)

Na rozprawie w dniu 10 sierpnia 2016 roku pełnomocnik powoda podtrzymał pozew w całości. Pełnomocnik pozwanego, wnosząc jak w odpowiedzi na pozew, powtórzył, że pozwany dysponuje tytułem prawnym do nieruchomości w postaci decyzji wywłaszczeniowej, ewentualnie podniósł zarzut zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu. Replikując na powyższe pełnomocnik powoda oświadczył, że okoliczność legalności usadowienia urządzeń przesyłowych i ewentualnie zasiedzenia służebności przesyłu lub służebności

odpowiadającej treści służebności przesyłu, zostały prawomocnie przesądzone wyrokiem wydanym na gruncie sprawy I C 1308/10 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi. Dodał, że od momentu posadowienia linii jej przebieg ulegał zmianie.

(protokół rozprawy k. 141-145)

W piśmie procesowym z dnia 31 sierpnia 2016 roku pełnomocnik powoda, wnosząc jak dotychczas, wyjaśnił, że w toku postępowania w sprawie I C 1308/10 prawomocnie przesądzone, że posadowienie linii SN 15 kV na przedmiotowej nieruchomości było nielegalne i że pozwany nie dysponuje tytułem prawnym do korzystania z tej nieruchomości, ani na podstawie decyzji z dnia 24 września 1966 roku, ani w oparciu o przepisy regulujące zasiedzenie służebności, a wydane na gruncie tej sprawy rozstrzygnięcie ma moc wiążącą wynikającą z art. 365 § 1 k.p.c. W postępowaniu tym Sąd ustalił, że po przeprowadzonym remoncie kapitalnym linii w latach 1990-1992 doszło do zmiany jej przebiegu, a także, że pozwany objął przedmiotową linię w posiadanie w złej wierze. Następnie w kolejnych latach doszło do ponownej przebudowy linii poprzez usunięcie słupa z nieruchomości powoda i jego posadowienia na nieruchomości sąsiedniej. Niezależnie od powyższego pełnomocnik podniósł, że w latach 1978-1980 dokonano kapitalnego remontu spornej linii, w wyniku którego doszło do zmiany jej przebiegu względem stanu z daty wydania decyzji z dnia 24 września 1966 roku. Zmiana ta nastąpiła bez uprzedniego lub następczego wydania decyzji wywłaszczeniowej, wobec czego pierwotnie wydana decyzja stała się bezprzedmiotowa i nie może stanowić tytułu prawnego do korzystania przez pozwanego z nieruchomości powoda.

(pismo procesowe k. 153-156)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie. Na rozprawie w dniu 8 lutego 2017 roku pełnomocnik powoda uściślił, że dochodzona pozwem kwota została wyliczona od dnia 17 października 2012 roku.

W złożonych pismach procesowych pełnomocnicy stron wypowiedzieli się w zakresie wydanych przez biegłych sądowych opinii. Dodatkowo, w piśmie procesowym z dnia 6 lipca 2017 roku pełnomocnik pozwanego wyjaśnił, że z dniem 1 lipca 2017 roku nastąpiło formalne połączenie obu (...) oddziałów (...) S.A. w jedną jednostkę organizacyjną Oddział Ł..

W piśmie procesowym z dnia 13 kwietnia 2018 roku pełnomocnik powoda w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu sprecyzował, że powód żąda dokonania przebudowy linii elektroenergetycznej według wariantu 3 określonego przez biegłego. Dodał, że przebieg linii poza przedmiotową nieruchomością pozostaje poza sferą zainteresowania powoda.

W pismach procesowych z dnia 8 maja 2019 roku pełnomocnik powoda:

I. rozszerzył powództwo o kwotę 3.203,40 zł i wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 7.055 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od dnia 1 marca 2012 roku do dnia 31 lipca 2018 roku, w tym kwoty 3.851,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 3.203,40 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pisma rozszerzającego powództwo stronie przeciwnej do dnia zapłaty,

II. doprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, iż wniósł o: (1) o nakazanie pozwanemu, aby na swój koszt przebudował, w terminie 14 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku, linię elektroenergetyczną SN 15 kV, przebiegającą nad nieruchomością powoda położoną w miejscowości B., gmina A., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi kw nr (...), poprzez: a) demontaż istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 15 kV nad nieruchomością powoda na odcinku od słupa nr 4 do słupa nr 5 zaznaczonych na szkicu sytuacyjnym stanowiącym załącznik do opinii biegłego sądowego P. G. z dnia 11 kwietnia 2017 roku, b) ułożenie przez pozwanego bezpośrednio przy granicy nieruchomości powoda – wzdłuż wschodniej, północno-wschodniej i północnej granicy działki nr (...) – nowego kabla linii elektroenergetycznej 15 kV przebiegającego w całości pod ziemią na znajdującym się na nieruchomości powoda odcinku od słupa nr 4

do słupa nr 5 zaznaczonych na szkicu sytuacyjnym stanowiącym załącznik do opinii biegłego sądowego P. G. z dnia 11 kwietnia 2017 roku, (2) o upoważnienie powoda do przebudowy opisanej w pkt 1 linii elektroenergetycznej na koszt pozwanego w przypadku niewykonania obowiązku jej przebudowy w terminie zakreślonym wyrokiem, (3) o zasądzenie od pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości w wysokości określonej w piśmie rozszerzającym powództwo.

Następnie, w pismach procesowych z dnia 18 listopada 2019 roku i 10 czerwca 2020 roku, pełnomocnik powoda doprecyzował żądanie pozwu w zakresie przebudowy linii elektroenergetycznej.

Ostatecznie, w piśmie procesowym z dnia 17 września 2020 roku w zakresie przebudowy linii SN 15 kV pełnomocnik powoda sprecyzował roszczenie wnosząc o nakazanie pozwanemu, aby na swój koszt przebudował, w terminie 18 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku, linię elektroenergetyczną SN 15 kV przebiegającą nad nieruchomością powoda położoną w miejscowości B., gmina A., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi kw nr (...), poprzez: a) posadowienie na nieruchomości powoda dwóch słupów wsporczych wirowanych – jednego przy wschodniej granicy działki, w maksymalnej odległości środka tego słupa wynoszącej 1,5 metra od tej granicy działki oraz drugiego przy północnej granicy działki, w maksymalnej odległości środka tego słupa wynoszącej 1,5 metra od tej granicy działki – zlokalizowanych w miejscu przebiegu nad nieruchomością linii elektroenergetycznej SN 15 kV, b) demontaż istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 15 kV przebiegającej nad nieruchomością powoda na odcinku pomiędzy dwoma nowo posadowionymi słupami wsporczymi wirowanymi, c) wykopanie pomiędzy dwoma nowymi słupami wsporczymi wirowanymi rowu bezpośrednio przy granicy nieruchomości powoda – wzdłuż wschodniej, północno-wschodniej i północnej granicy działki nr (...) i w maksymalnej odległości wynoszącej 1,5 metra od tej granicy z zastrzeżeniem zwiększenia wskazanej maksymalnej odległości rowu od granicy działki w miejscu załamania przebiegu nowej linii kablowej przy północno-wschodnim rogu działki nr (...) wyłącznie ze względu na konieczność uwzględnienia materiałowych parametrów dopuszczalnego zgięcia nowej linii kablowej, d) ułożenie w tak wykopanym rowie w osłonie nowego kabla linii elektroenergetycznej 15 kV przebiegającego w całości pod ziemią na znajdującym się na nieruchomości powoda odcinku pomiędzy dwoma nowymi słupami wsporczymi wirowanymi, z wyprowadzeniem końcówek kabla w osłonie na nowo posadowione słupy wsporcze wirowane (w tym wykonanie dwóch kompletów głowic), e) zasypanie rowu wraz ze znajdującym się w nim nowym kablem linii elektroenergetycznej 15 kV, f) podłączenie wyprowadzonych na nowo posadowione słupy wsporcze wirowane końcówek kabla linii elektroenergetycznej 15 kV ułożonych w rowie do fragmentów linii elektroenergetycznej napowietrznej SN 15 kV przebiegającej od granic działki nr (...) do nowo posadowionych słupów wsporczych wirowanych.

W przedmiotowym piśmie pełnomocnik powoda cofnął powództwo w zakresie wniosku o upoważnienie powoda do wykonania przebudowy linii elektroenergetycznej SN 15 kV na koszt pozwanego w przypadku niewykonania obowiązku jej przebudowy w terminie zakreślonym wyrokiem oraz podtrzymał żądanie zasądzenia kwoty 7.055 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda w okresie od 1 marca 2012 roku do 31 lipca 2018 roku.

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik powoda poparł powództwo w całości tak co do zapłaty jak i co do żądania przywrócenia stanu zgodnego z prawem w kształcie jak w powyższym piśmie procesowym.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa, a z ostrożności procesowej wskazał, że okres 18 miesięcy w przypadku ewentualnego uwzględnienia powództwa może nie wystarczyć na wykonanie orzeczenia i właściwy byłby okres 24 miesięcy. Dodatkowo oświadczył, że powództwo w kształcie, jak w piśmie procesowym z dnia 17 września 2020 roku byłoby w jego ocenie możliwe do wykonania.

(protokół rozprawy k. 182-184, k. 280-283, k. 381-382, k. 393-394, k. 478-480, k. 490-490v. pismo procesowe k. 227, k. 229-230, k. 233-234, k. 237-239, k. 243-244, k. 296, k. 338-339, k. 369, k. 377-378, k. 379-380, k. 397-398, k. 427-429, k. 431, k. 461-463, k. 469, k. 482-483)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość położona przy ul. (...) w miejscowości B., gmina A., o powierzchni 0,1325 ha, oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi kw nr (...), stanowi własność powoda A. C.. Nieruchomość ta stanowiła pierwotnie część działki nr (...), którą powód nabył w dniu 25 stycznia 1996 roku. Dokonując jej zakupu powód został poinformowany przez sprzedającego, że przedsiębiorstwo przesyłowe nie posiadało zgody na postawienie słupów i przebieg linii wobec czego linie będzie można usunąć i dlatego powodowi nie udało się wynegocjować korzystniejszej ceny nieruchomości mimo posadowienia na niej infrastruktury przesyłowej.

Decyzją Wójta Gminy A. z dnia 7 września 2011 roku przedmiotowa nieruchomość stanowiąca działkę (...) została podzielona na działki nr (...).

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy A., dla działki nr (...) ustalono podstawowe przeznaczenie w postaci terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Obecnie przedmiotowa działka jest użytkowana rolnicza, natomiast powód ma w planach wybudowanie na niej domu mieszkalnego.

(dowód z przesłuchania powoda k. 142 w zw. z 00:11:49 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 8 lutego 2017 roku – k. 180 -181 w zw. z k. 142-143, odpis z kw k. 10-15, decyzja k. 16, mapa sytuacyjna do celów prawnych k. 17-18, wypis z rejestru gruntów k. 19, wypis z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego k. 26-27)

Przez środek nieruchomości, o której mowa, przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV. Obecnie przewody linii na całym odcinku są ułożone w układzie płaskim, przy czym na działce nr (...) nie stoi żaden słup energetyczny związany z linią SN. Na sąsiedniej działce nr (...) w odległości około 1 m od granicy działki nr (...) stoi betonowy wibrowany słup mocny o nr 5, na którym linia załamuje się pod kątem ok. 30°. Kolejny słup o nr 4 stoi z drugiej strony ulicy na działce nr (...). Nieruchomość ta ma kształt zbliżony do trójkąta.

Decyzją Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ł. z dnia 24 września 1966 roku podjętą na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości zezwolono Zakładom (...) -Województwo w Ł. na przeprowadzenie budowy linii napowietrznej 15 kV I.-B. na terenie osiedla (...) powiatu (...), zgodnie z załączonym do wniosku planem sytuacyjnym budowy linii. Odbiór techniczny linii miał miejsce w dniu 31 stycznia 1967 roku.

Na podstawie decyzji z dnia 30 grudnia 1978 roku przeprowadzono remont kapitalny linii napowietrznej 15 kV, odebrany protokołem nr (...) z dnia 3 lipca 1980 roku. Zgodnie z protokołem, wykonawca wprowadził zmiany od słupa 5 do słupa 21, a trasę linii o napięciu 15 kV poprowadzono wzdłuż chodnika zamiast po działkach. W wyniku wykonanych prac zmienił się przebieg linii i posadowienie słupa.

Następnie, decyzją z dnia 20 grudnia 1990 roku Urząd Gminy w A. wydał poprzednikowi prawnemu pozwanego pozwolenie na modernizację i rozbudowę sieci napowietrznej 15 kV oraz linii niskiego napięcia na terenach położonych w miejscowościach B., B. i B. Nowy. Założeniem remontu kapitalnego sieci SN – 15 kV była wymiana konstrukcji i przewodów oraz budowa trzech nowych stacji transformatorowych. Linia przebudowana została na początku lat dziewięćdziesiątych w konsekwencji zmieniła przebieg swojej trasy.

W 2011 roku został wymieniony słup stojący na granicy działek przedmiotowej i sąsiedniej, z trzynożnego na jednożożny, który aktualnie stoi na działce sąsiada powoda.

Przebudowa linii energetycznej może trwać rok, dwa a nawet pięć w zależności od zakresu przebudowy.

Przez nieruchomość powoda przebiega także linia niskiego napięcia

(dowód z przesłuchania powoda k. 142 w zw. z 00:11:49; 00:11:49-00:18:03 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 8 lutego 2017 roku – k. 180 -181 w zw. z k. 142-143, zeznania świadka D. K. k. 143-144, pisemna opinia biegłego sądowego P. G. k. 193-212, mapa k. 28-28v., decyzja k. 105-106, k. 112, k. 116-117, mapa k. 107, protokół odbioru technicznego k. 110-111, k. 114-115, k. 148, okoliczności bezsporne)

W piśmie z dnia 21 kwietnia 2006 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty wynagrodzenia za posiadanie służebności przesyłu w wysokości 600 zł za okres roczny wnosząc o wypłatę za okres 10 lat wstecz. Ponadto wskazał, że jest zainteresowany przesunięciem posadowienia słupów poza granicę swojej nieruchomości. W odpowiedzi pozwany oświadczył, że na przedmiotowej nieruchomości znajduje się linia napowietrzna nN wybudowana w oparciu o udzielone w dniu 20 grudnia 1990 roku pozwolenie na budowę, wobec czego realizacja inwestycji odbyła się zgodnie z prawem. Odnośnie linii SN pozwany wyjaśnił, iż podstawą jej wybudowania była decyzja z dnia 24 września 1966 roku wydana w trybie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach (...). W konkluzji stwierdził, że nie znajduje podstaw do uwzględnienia wystosowanego żądania.

W piśmie z dnia 22 sierpnia 2011 roku powód zwrócił się do pozwanego o zmianę przebiegu linii SN proponując 2 warianty przebudowy i wnosząc o wycenę kosztów przemieszczenia. W wyniku prowadzonej korespondencji pozwany ostatecznie oświadczył, że wnioski powoda nie mogą zostać uwzględnione, a ewentualna przebudowa linii może nastąpić kosztem i staraniem podmiotu występującego o usunięcie kolizji.

(wezwanie wraz z potwierdzeniem odbioru k. 29-29v., pismo k. 30, k. 61, k. 70, okoliczności bezsporne)

Wnioskiem z dnia 2 sierpnia 2011 roku pozwany wystąpił do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi o zawiązanie powoda do próby ugodowej celem zawarcia ugody, treścią której będzie ustanowienie na rzecz wzywającego za jednorazowym wynagrodzeniem służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej (w tym linii średniego napięcia 15 kV) na przedmiotowej nieruchomości powoda. Do ugody nie doszło.

(ze sprawy I Co 73/11: wniosek k. 2-4, protokół k. 20)

Pismem z 8 października 2013 roku A. C. zawiązał (...) S.A. do próby ugodowej, której przedmiotem miałyby być m.in. usunięcie linii elektroenergetycznej SN z nieruchomości powoda. Do ugody nie doszło.

(wniosek o zawiązanie do próby ugodowej k. 71-71v., pismo k. 72, okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 24 sierpnia 2015 roku powód wezwał pozwanego do przywrócenia przedmiotowej nieruchomości do stanu zgodnego z prawem poprzez usunięcie urządzeń przesyłowych linii SN albo poprzez ich przebudowę w sposób umożliwiający korzystanie z nieruchomości zgodnie z jej przeznaczeniem, ewentualnie do wykupu nieruchomości po cenie ustalonej przez rzeczoznawcę majątkowego. Ponadto pozwany został wezwany do uiszczenia w terminie do dnia 15 września 2015 roku kwoty 3.393 zł tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od dnia 16 października 2012 roku (data wydania wyroku w sprawie I C 1308/10). Wystosowane wezwanie pozwany uznał za bezzasadne.

(wezwanie k. 73-74, pismo k. 75, okoliczności bezsporne)

Istnieje techniczna możliwość przebudowy linii napowietrznej 15 kV przebiegającej nad działką powoda, przy czym sposób przebudowy polegający na zastąpieniu istniejącej linii napowietrznej drugą linią byłby kłopotliwy w wykonaniu i nie zlikwidowałby wszystkich niedogodności związanych z zachowaniem stosownych odległości od przewodów linii. Dużo dogodniejsze jest zastąpienie linii napowietrznej linią kablową, co mogłoby nastąpić wedle następujących wariantów:

I. zdemontowanie przewodów na odcinku pomiędzy słupami nr 4 i 5, postawienie dodatkowego słupa, ułożenie kabla na trasie od słupa nr 5 do dodatkowego słupa wzdłuż północnej i wschodniej granicy działki. Kabel miałby długość około 35 m wzdłuż północnej granicy działki, około 46 m wzdłuż wschodniej granicy działki, dodatkowo należałoby

uwzględnić dwa odcinki „wprowadzenia” kabla na słupy (łącznie ok. 25 m) oraz zapas ok. 5 m. Łączna długość kabla wyniosłaby 111 m;

II. ułożenie nowego kabla na całej trasie pomiędzy słupami nr 4 i 5, co wymagałoby zdemontowania przewodów na odcinku pomiędzy w/w słupami, ułożenia kabla na odcinku jak dla wariantu nr I, ułożenia kabla do końca działki, do granicy z pasem drogowym (dodatkowe 32 m) oraz wzdłuż pasa drogowego (dodatkowe 25 m), wykonania przepustu pod drogą w kierunku słupa nr 4 (dodatkowe 28 m), przerobienia konstrukcji wsporczych na słupie nr 4, wprowadzenia kabla na słup nr 4. Łączna długość kabla wyniosłaby 196 m;

III. ułożenie nowego kabla podziemnego na całej trasie pomiędzy słupem nr 4 i 5 z tą modyfikacją, że kabel przebiegałby od słupa nr 5 do miejsca dodatkowego słupa, a następnie do granicy działki powoda do słupa nr 4 również pod ziemią, ale wzdłuż dotychczasowego przebiegu linii napowietrznej. Z uwagi na niemożność położenia fundamentów w miejscu przebiegu kabla dla tego wariantu północno-wschodni róg działki miałby ograniczone możliwości swobodnego zagospodarowania;

IV. posadowienie na nieruchomości powoda dwóch słupów wsporczych – jednego przy wschodniej oraz drugiego przy północnej granicy działki – zlokalizowanych w miejscu przebiegu nad nieruchomością linii SN, demontaż istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej na nieruchomości powoda oraz ułożenie bezpośrednio przy granicy tej nieruchomości – wzdłuż wschodniej, północno

-wschodniej i północnej granicy działki nr (...) – nowego kabla linii elektroenergetycznej 15 kV przebiegającego w całości pod ziemią na odcinku pomiędzy dwoma nowymi słupami. Dla tego wariantu kabel byłby ułożony w całości na działce powoda.

Wariant nr II jest nieco droższy od nr I, jest jednak dużo korzystniejszy jeśli chodzi o przyszłą eksploatację linii. Wariant nr III z uwagi na długość trasy kabla jest tańszy od wariantu nr II.

W przypadku wariantu IV w miejscu gdzie będzie przebiegał kabel powód nie będzie mógł postawić żadnego fundamentu i w konsekwencji północno-wschodni róg działki może mieć nadal ograniczone możliwości swobodnego zagospodarowania.

Wytyczenie przebiegu linii kablowej potrzebne jest na etapie wykonywania projektu budowlanego; powykonawczo geodeta dokładnie stwierdza jak przebiega nowo ułożony kabel nanosi na mapy.

W przypadku kabli nie dokonuje się oględzin, a prace wykonywane są jedynie na końcach kabli, gdzie wykonuje się okresowe pomiary, w konsekwencji w stosunku do nich ciężko mówić o obszarze oddziaływania. Hałas i pole elektromagnetyczne są minimalne. Kable są zakopywane na głębokości 90 cm, można nad nimi sadzić krzewy i drzewa, jednak w przypadku awarii może powstać konieczność wycięcia drzew.

Posadowienie dodatkowego słupa wsporczego na działce nr (...) (wariant nr IV) umożliwiłoby skablowanie linii SN w całości na tej działce, a po wykonaniu inwestycji oddziaływanie linii na sąsiednie działki byłoby mniejsze niż obecnie.

Czas wykonania całej inwestycji wyniosłby od 7 do 14 miesięcy, przy czym brak konieczności dokonywania uzgodnień odnośnie przebiegu linii z właścicielami działek sąsiednich może skrócić czas trwania inwestycji o ok. 1 miesiąc.

(pisemna opinia biegłego sądowego P. G. k. 193-212, pisemna uzupełniająca opinia biegłego sądowego P. G. k. 270-275, k. 407-415, k. 447-453, ustna uzupełniająca opinia biegłego sądowego P. G. 00:06:32-00:20:29 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 15 marca 2018 roku – k. 281-282, 00:06:23 -00:24:28 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 16 września 2020 roku – k. 479)

Wysokość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego z nieruchomości powoda za okres od marca 2012 roku do dnia 31 lipca 2018 roku wynosi 7.055 zł, w tym za okres od dnia 1 marca do dnia 31 grudnia 2015 roku wynosi 822,27 zł.

(pisemna opinia biegłego sądowego E. R. k. 301-321, pisemna uzupełniająca opinia biegłego sądowego E. R. k. 353-358)

Kwestia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda była przedmiotem rozpoznania w sprawie o sygn. I C 1308/10 toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, na gruncie której powód wystąpił przeciwko pozwanemu o zapłatę kwoty 10.100 zł za okres od dnia 15 września 1999 roku do dnia wyrokowania. Wyrokiem z dnia 16 października 2012 roku Sąd uwzględnił powództwo w części zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.841 zł tytułem wynagrodzenia za okres od dnia 15 września 1999 roku do marca 2012 roku (włącznie) oraz oddalił powództwo za dalszy okres, jako nieudowodnione. W pisemnych motywach rozstrzygnięcia Sąd ocenił

m.in. podniesiony przez pozwanego zarzut posadowienia urządzeń przesyłowych zgodnie z prawem oraz zarzut zasiedzenia służebności przesyłu, albowiem zasadność roszczenia powoda uzależniona była od nieistnienia po stronie pozwanego skutecznego względem powoda prawa, na podstawie którego mógł korzystać z nieruchomości. I tak Sąd stwierdził, że nie została wykazana pierwotna lokalizacja linii średniego napięcia, a jednocześnie w świetle zgromadzonych dowodów nie budziło wątpliwości, że na przestrzeni lat przebieg linii ulegał zmianie, m.in. na skutek remontu w latach 1978-1980. W konsekwencji Sąd przyjął, iż termin zasiedzenia można liczyć dopiero od dnia 3 lipca 1980 roku, przy czym z uwagi na fakt, iż decyzja uwłaszczeniowa nie dotyczyła nowej lokalizacji linii, zdaniem Sądu należało przyjąć złą wiarę posiadacza. Sąd zwrócił także uwagę, że sporna linia została poddana dalszemu remontowi w 1990 roku, co po raz kolejny skutkowało przesunięciem daty rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia, który mógłby upłynąć najwcześniej w 2020 roku, co czyniło zarzut zasiedzenia niezasadnym. Niezależnie od powyższego Sąd zwrócił uwagę, że pozwany w zawezwaniu do próby ugodowej z dnia 1 sierpnia 2011 roku wniósł o uregulowanie zasad korzystania z nieruchomości dla potrzeb funkcjonowania infrastruktury na zasadzie ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego,

co w ocenie Sądu przesądzało o braku woli posiadania samoistnego po stronie pozwanego.

We wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, który przywołał Sąd w sprawie I C 1308/10, pozwany wnioskiem z dnia 2 sierpnia 2011 roku wezwał powoda do zawarcia ugody treścią której miało być ustanowienie na rzecz (...) S.A. z siedzibą w L. na czas nieoznaczony, za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 4.240 zł, służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci napowietrznej linii elektroenergetycznej 0,4 kV i napowietrznej linii elektroenergetycznej 15 kV znajdujących się na nieruchomości powoda oznaczonej, jako działka nr (...), polegającej na znoszeniu istnienia na nieruchomości posadowionych tam urządzeń elektroenergetycznych.

(wyrok k. 165-165v, uzasadnienie k. 166-169v, wniosek o zawezwanie do próby ugodowej k. 36-38v., okoliczności bezsporne)

Przedmiotowa linia energetyczna użytkowana była przez Skarb Państwa reprezentowany przez Zakład (...) w Ł. działający w ramach Centralnego O. Energetycznego z siedzibą w W., którego następcą prawnym w wyniku kolejnych przekształceń jest pozwany.

(okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu. Sąd oparł się ponadto na dowodzie z przesłuchania powoda oraz zeznaniach świadka D. K.. Świadek potwierdził, że na skutek modernizacji linii przeprowadzonej w oparciu o decyzję z dnia 30 grudnia 1978 roku, której koniec przypadł na 1980 roku, zmieniony został pierwotny przebieg linii i posadowienie słupa. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto opinie biegłych sądowych: P. G. i E. R.. Oceniając opinie biegłych Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w ich treści wniosków, opinie te były bowiem rzetelne, jasne, logiczne oraz w sposób wyczerpujący objaśniające budzące wątpliwości kwestie. Wydając opinie biegli uwzględnili całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. W opiniach uzupełniających biegli wypowiedzieli się w zakresie podniesionych przez pełnomocników stron zarzutów.

Opinie biegłych – po ich uzupełnieniu, nie były kwestionowane przez strony procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w przeważającym zakresie.

W niniejszej sprawie powód wystąpił z dwoma roszczeniami, pierwszym

- dotyczącym przywrócenia stanu zgodnego z prawem na przedmiotowej nieruchomości, co zdaniem powoda winno nastąpić poprzez przebudowę istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 15 kV oraz drugim
- przejawiającym się w żądaniu zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, na której posadowiona jest infrastruktura pozwanego.

Zasadność przedmiotowych roszczeń uzależniona była od nieistnienia po stronie przeciwnej prawa, na podstawie którego mogła ona korzystać z nieruchomości powoda. W powyższym zakresie pozwany wywodził, że sporna linia została wybudowana w oparciu o decyzję wywłaszczeniową z 1966 roku, a zatem zgodnie z prawem. W przypadku nie podzielenia tego stanowiska pozwany podniósł zarzut zasiedzenia służebności przesyłu. Odnosząc się do tak sformułowanych zarzutów przypomnienia wymaga, że kwestia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda była przedmiotem rozpoznania w sprawie I C 1308/10, gdzie powód dochodził wynagrodzenia za okres od września 1999 roku do dnia wyrokowania (tj. do dnia 16 października 2012 roku). Na kanwie tamtej sprawy Sąd również zobowiązany był do ustalenia, wobec podniesienia w tym przedmiocie zarzutów, czy pozwany posiadał tytuł prawny, który umożliwiałby mu korzystanie z nieruchomości powoda, które to ustalenia poczynił, dając temu wyraz w pisemnych motywach rozstrzygnięcia. W drugiej kolejności przytoczyć należy treść art. 365 § 1 k.p.c. w myśl którego, orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 stycznia 2005 roku (V CSK 192/14, L.), związanie innych sądów orzekających w sprawach, w których wyroki zapadły później polega na niedopuszczalności kwestionowania ustaleń stanowiących przedmiot rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że chociaż co do zasady związanie dotyczy tylko sentencji wyroku albo postanowienia wydanego w postępowaniu nieprocesowym, to gdy z sentencji nie wynika zakres przedmiotowy rozstrzygnięcia można go ustalić biorąc pod uwagę motywy rozstrzygnięcia zawarte w uzasadnieniu. W tożsamy sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 października 2012 roku (V CSK 485/11, L.) wskazując, że w świetle art. 365 § 1 k.p.c. sąd nie jest związany ustaleniami wynikającymi z uzasadnienia orzeczenia w takim zakresie, w jakim nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Jest natomiast związany wskazanymi w uzasadnieniu ustaleniami, mającymi wpływ na końcowe rozstrzygnięcie. Prawomocność materialna orzeczenia wyraża się w nakazie przyjmowania przez sądy rozstrzygające inne sprawy, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z wcześniejszego orzeczenia sądu, przy czym również dla określenia granic prawomocności materialnej orzeczenia mogą mieć znaczenie, wskazane wyżej okoliczności objęte jego uzasadnieniem. Kwestia prawomocności materialnej orzeczenia była także przedmiotem rozważań sądów powszechnych. W wyroku z dnia 2 kwietnia 2019 roku (V AGa 28/19, L.) Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, że moc wiążąca prawomocnego orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) zapadłego między tymi samymi stronami w nowej sprawie o innym przedmiocie polega na zakazie dokonywania ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z osądzoną sprawą (art. 366 k.p.c.). Prawomocny wyrok, z punktu widzenia jego prejudycjalnego znaczenia w innej sprawie, swą mocą powoduje nie tylko to, że nie może on być uchylony lub zmieniony, ale też to, że nie jest możliwa odmienna ocena i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami. Implikacją powyższych rozważań musi być przyjęcie, że w niniejszej sprawie Sąd był związany prawomocnym wyrokiem z dnia 16 października 2012 roku wydanym przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie I C 1308/10, w zakresie, w jakim Sąd ten uznał, że pozwany (...) S.A. nie posiada żadnego tytułu prawnego, czy to wywodzonego z decyzji wywłaszczeniowej,

czy też z faktu zasiedzenia służebności przesyłu, który uprawniałby

go do korzystania z nieruchomości powoda. Wprawdzie ustaleń w tej kwestii nie daje się wywieść z treści sentencji wyroku nie mniej te wynikają wprost z pisemnych motywów rozstrzygnięcia, a jednocześnie, o czym była już mowa,

ich poczynienie warunkuje zasadność roszczenia powoda domagającego się, czy to przywrócenia stanu zgodnego z prawem, czy też zasądzenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Tym samym Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie był związany ustaleniami poczynionymi przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, co do braku tytułu prawnego pozwanego do korzystania z przedmiotowej nieruchomości powoda (przy czym podkreślić należy, że pozwany w niniejszej sprawie podnosząc zarzut zasiedzenia wskazywał na tożsame okoliczności jak w sprawie I C 1308/10 (już tam rozpoznawane) a dalszy upływ czasu pozostawał bez znaczenia wobec podnoszonych przesłanek zasiedzenia).

W świetle powyższej konkluzji wyłącznie na marginesie wyjaśnienia wymaga, że Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę nie tylko w pełni popiera argumentację przywołaną w uzasadnieniu wyroku w sprawie I C 1308/10, ale nadto dochodzi do tych samych wniosków, w tym w zakresie dowodowym. Również bowiem w realiach niniejszej sprawy pozwany nie wykazał (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.) pierwotnej lokalizacji linii średniego napięcia, nie wykazał w jaki sposób zmieniało się położenie przedmiotowej linii przebiegającej nad działką powoda, a jednocześnie, jak wypuklono wyżej, w świetle zeznań świadka D. K. nie budzi żadnych wątpliwości, że już w ramach remontu z lat 1978-1980 zarówno przebieg linii SN, jak i posadowienie słupów, uległo zmianie. Tym samym nawet gdyby przyjąć, że decyzja z 1966 roku dotyczyła przedmiotowej linii to po modernizacji w 1980 roku ta zmieniła swój przebieg i w konsekwencji nie jest już objęta przedmiotową decyzją i brak jest podstaw do przyjęcia dobrej wiary. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika również, że także po 1990 roku przebieg położenia linii uległ zmianie i bardzo prawdopodobne, że zmiana ta miała miejsce również 2011 roku po zmianie słupów. Wprawdzie nie każda zmiana musi pociągać za sobą skutek w postaci przerwania biegu terminu zasiedzenia, można sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której w wyniku poczynionych modyfikacji przedmiot posiadania pozostaje w tym samym kształcie niemniej jednak pozwany nawet nie starał się wykazać, że taka właśnie sytuacja zachodzi na gruncie omawianego stanu faktycznego, w szczególności pozwany nie wnioskował o powołanie stosownego biegłego sądowego, który w oparciu o materiał zgromadzony w aktach sprawy, w tym w oparciu o złożone mapy, oraz ewentualne oględziny nieruchomości powoda ustaliłby kształt spornej linii i jej przebieg na przestrzeni kolejnych lat. Co oczywiste, same depozycje świadka D. K. w tym zakresie są niewystarczające do poczynienia wiążących ustaleń. Wskazać również należy, że w istocie, (...) SA składając w dniu 2 sierpnia 2011 roku wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, w którym proponowała pozwanemu „uregulowanie zasad korzystania z nieruchomości dla potrzeb funkcjonowania infrastruktury, na zasadzie ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego” za jednorazową zapłatą tym samym dał wyraz temu, że nie uważa siebie za „za właściciela” uznając, że nie przysługuje mu prawo służebności wynikające, czy to z decyzji wywłaszczeniowej, czy też z upływu terminu zasiedzenia służebności. Podkreślić bowiem należy, że o tym, czy posiadanie ma charakter posiadania samoistnego decydują zarówno okoliczności faktyczne o charakterze zewnętrznym jak i wola posiadania. Tym samym w przypadku pozwanego i jego poprzedników prawnych nie spełniona została również przesłanka samoistnego posiadania konieczna do uwzględnienia zarzutu zasiedzenia. Gdyby bowiem pozwany uważał, że powyższe prawo zasiedział, w celu uregulowania sytuacji prawnej złożyłby wniosek o stwierdzeniu zasiedzenia służebności a nie jej ustanowienie.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd uznał, że pozwany zajmuje nieruchomość powoda bez tytułu prawnego, co konstytuuje po stronie powoda uprawnienie do przebudowy istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 15 kV. W myśl bowiem art. 222 § 2 k.c. przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, pozwanemu przysługuje jako właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie negatywne przysługuje właścicielowi w przypadku bezprawnego naruszenia własności w inny sposób, aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą. Roszczenie ma charakter obiektywny, zatem nie zależy ani od stanu wiedzy naruszającego o tym, że wkracza w cudze prawo własności (dobrej lub złej wiary), ani tym bardziej od jego winy. W stosunkach sąsiedzkich mogą one także przybrać postać immisji, w tym zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich. Roszczenie to jest wymierzone - podobnie jak roszczenie windykacyjne - przeciwko trwałemu wkroczeniu w sferę uprawnień właściciela przez osobę nieuprawnioną. Jednakże w przeciwieństwie do roszczenia windykacyjnego chroni przed naruszeniem, które może się wyrazić w wytworzeniu ciągłego lub powtarzającego się i grożącego powtarzaniem pogwałceniem sfery uprawnień

właściciela. Konieczną przesłanką roszczenia negatoryjnego jest bezprawność naruszenia prawa własności. Stan ten można z kolei przyjąć w sytuacji, gdy właściciel nie wyraził zgody na określone działania naruszające jego prawo własności. Przesłanka ta bezspornie ziszcila się na gruncie niniejszej sprawy. Powód jest właścicielem przedmiotowej nieruchomości i w sposób jednoznaczny sprzeciwił się przebiegowi linii średniego napięcia przebiegającego przez tę nieruchomość, dając temu wyraz m.in. w piśmie z dnia 22 sierpnia 2011 roku i kolejnych, adresowanych do pozwanego przedsiębiorstwa. Nie budzi przy tym wątpliwości, że sporna linia ogranicza własność powoda oraz stanowi ingerencję w jego prawo własności, wręcz uniemożliwiając właściwe korzystanie z nieruchomości zgodnie z jej przeznaczeniem (powód nie może wznieść planowanego na nieruchomości budynku mieszkalnego wobec tego, że przedmiotowa linia przebiega w istocie przez środek działki powoda). Powyższe okoliczności przesądzają o bezprawności działania strony pozwanej. Na okoliczność wnioskowanej przez powoda przebudowy linii został dopuszczony dowód z opinii biegłego sądowego, która pozwoliła ustalić nie tylko sposób przebudowy oraz konieczne czynności podjęte w jej ramach, ale także termin wykonania. Nie powielając ustaleń faktycznych przypomnienia wymaga, iż biegły rozważył 4 warianty przebudowy, z których jednak wyłącznie wariant nr IV pozwalał na całkowite ułożenie linii na nieruchomości powoda, bez ingerencji w sąsiednie nieruchomości. Zdaniem Sądu rozwiązanie to jest najbardziej korzystne dla stron, powód zyskuje bowiem realną możliwość właściwego korzystania ze swojej nieruchomości (poza wyłączeniem jedynie narożnika działki, w którym siłą rzeczy nie może być bezpośrednio przy granicy ułożona linia energetyczna z uwagi na zgięcie kabla) - linia jest prowadzona w ziemi, korzystanie z linii przez pozwanego będzie co do zasady nie będzie wiązało się ze szczególnymi utrudnieniami dla powoda – kable podziemne są sprawdzane okresowo na końcach – na głowicach kablowych (tylko w przypadku awarii może wystąpić konieczność odkopania kabla), pozwanemu zaś nie tylko odpada konieczność dokonywania uzgodnień odnośnie przebiegu linii z właścicielami działek sąsiednich, co skraca czas inwestycji, ale także nie naraża się on na ewentualne roszczenia ze strony tychże właścicieli. Również oddziaływanie takich kabli na środowisko jak wskazał biegły jest znikome.

Dodatkową przesłankę opowiedzenia się za wariantem nr IV jest okoliczność, że po wykonaniu inwestycji oddziaływanie linii na sąsiednie działki byłoby minimalne, mniejsze niż obecnie. Wreszcie wskazać należy, że pozwany oświadczył, iż przebudowa według tego wariantu jest w jego ocenie możliwa do wykonania.

Wskazać wreszcie należy, że wnioskowany ostatecznie sposób przebudowy linii elektroenergetycznej i przyjęty przez Sąd jak wskazał biegły nie naruszy istniejącego ogrodzenia pomiędzy działką powoda a działką sąsiednią ani nie zajmie tej działki, np. ziemią pochodzącą z wykopu).

Co oczywiste koszt przebudowy obciąża pozwanego. Skoro strona pozwana (jej poprzednicy prawni) bezprawnie naruszyła cudze prawo własności, to winna się liczyć z kosztami przywrócenia stanu zgodnego z prawem.

Na koniec, niejako antycypując ewentualny zarzut apelacyjny pozwanego, wyjaśnienia wymaga, że nie sposób uznać, aby roszczenie powoda w jakimkolwiek zakresie pozostawało w sprzeczności z art. 5 k.c. Jak uwypuklono wyżej, skutek przebiegu linii energetycznej powód nie może wykonywać uprawnień właścicielskich na nieruchomości, w szczególności niemożliwe jest wzniesienie na niej budynku mieszkalnego. Tym samym przebieg linii energetycznej narusza prawo własności powoda nie tylko hipotetycznie, ale wręcz uniemożliwia mu podejmowanie jakichkolwiek decyzji co do możliwości dysponowania i wykonywania prawa własności. Jednocześnie konfrontacja chronionych dóbr: bezprawnie naruszonej własności i konieczności zaspokojenia potrzeb odbiorców energii (co może być dokonane odmiennie niż obecnie i przy poszanowaniu praw osób trzecich), nie daje podstawy do przyjęcia, że należy w niniejszej sprawie dać prymat drugiemu z nich. Przedsiębiorstwo przesyłowe ma bowiem realną możliwość zrealizowania swych zadań w inny sposób, co nie spowoduje poważnych utrudnień dla odbiorców energii. Wreszcie pozwany nie wykazał, że ewentualne czynności związane z przebudową spornej linii będą tak kosztowne (w szczególności w porównaniu do wartości przedmiotowej nieruchomości), że roszczenie nie może być uwzględnione.

Mając powyższe na uwadze Sąd nakazał pozwanemu przebudowę na jego koszt linii elektroenergetycznej SN 15 kV przebiegającej nad nieruchomością powoda położoną w miejscowości B., gmina A., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...) poprzez:

- posadowienie na przedmiotowej nieruchomości powoda dwóch słupów wsporczych wirowanych: jednego przy wschodniej granicy działki, w maksymalnej odległości środka tego słupa wynoszącej 1,5 metra od tej granicy działki oraz drugiego słupa przy północnej granicy działki, w maksymalnej odległości środka tego słupa wynoszącej 1,5 metra od tej granicy działki zlokalizowanych w miejscu przebiegu na nieruchomości linii elektroenergetycznej SN 15 kV,
- demontaż istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 15 kV przebiegającej nad przedmiotową nieruchomością powoda na odcinku pomiędzy dwoma nowo posadowionymi słupami wsporczymi wirowanymi,
- wykopanie pomiędzy dwoma nowymi słupami wsporczymi wirowanymi rowu bezpośrednio przy granicy nieruchomości powoda – wzdłuż wschodniej, północno-wschodniej i północnej granicy działki (...) i w maksymalnej odległości wynoszącej 1,5 metra od tej granicy z zastrzeżeniem zwiększenia wskazanej maksymalnej odległości rowu od granicy działki w miejscu załamania przebiegu nowej linii kablowej przy północno-wschodnim rogu działki nr (...) wyłącznie ze względu na konieczność uwzględnienia materiałowych parametrów dopuszczalnego zgięcia nowej linii kablowej,
- ułożenie w tak wykopanym rowie w osłonie nowego kabla linii elektroenergetycznej 15 kV przebiegającego w całości pod ziemią na znajdującym się na nieruchomości powoda odcinku pomiędzy dwoma nowymi słupami wsporczymi wirowanymi, z wprowadzeniem końcówek kabla w osłonie na nowo posadowione słupy wsporcze wirowane,
- zasypanie rowu wraz ze znajdującym się w nim nowym kablem linii elektroenergetycznej 15 kV,
- podłączenie wyprowadzonych na nowo posadowione słupy wsporcze wirowane końcówek kabla linii elektroenergetycznej 15 kV ułożonych w rowie do fragmentów linii elektroenergetycznej napowietrznej SN 15 kV przebiegającej od granic działki nr (...) do nowo posadowionych słupów wsporczych wirowanych.

Jedynie na marginesie wskazać w tym miejscu jeszcze raz należy, że również w ocenie pozwanego taki sposób określenia przebudowy spornej linii jest możliwy do wykonania.

Sąd określił również termin do usunięcia tego naruszenia na 18 miesięcy uznając, iż jest on wystarczający dla strony pozwanej na podjęcie wszelkich niezbędnych czynności związanych z realizacją obowiązku wynikającego z rozstrzygnięcia uwzględniającego roszczenie powoda. Jednocześnie termin ten jest o 4, 5 miesięcy dłuższy od maksymalnego okresu wykonania inwestycji oznaczonego przez biegłego sądowego, który wprost wskazał, że termin ten kształtuje

się w przypadku takiej inwestycji, przy uwzględnieniu wszelkich koniecznych czynności z nią związanych, pomiędzy 7 a 14 miesiącami, przy czym w przypadku wariantu IV, a zatem orzeczonego w sprawie termin ten będzie jeszcze krótszy o jeden miesiąc a zatem zdaniem biegłego powinien się zamknąć w okresie 13 miesięcy.

Mając powyższe na względzie orzeczono, jak w pkt 1 wyroku.

Ponadto, wobec ostatecznego stanowiska powoda wyrażonego w piśmie procesowym z dnia 17 września 2020 roku, w którym cofnął on wniosek o upoważnienie do wykonania zastępczego, Sąd umorzył postępowanie w sprawie w zakresie roszczenia o wykonanie zastępcze, orzekając w tym zakresie, na podstawie art. 355 k.p.c., jak w pkt 2 wyroku.

Odnośnie drugiego żądania pozwu, tj. wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, Sąd uznał, iż jest ono uzasadnione w części. Roszczenie to ma swe źródło w treści art. 225 k.c. w zw. z art. 224 par 2 k.c. Powyższa regulacja ma na celu naprawienie uszczerbków spowodowanych przez to, że właściciel został pozbawiony możliwości korzystania ze swej rzeczy. Roszczenia te przysługują przeciwko posiadaczowi samoistnemu, ale także przeciwko posiadaczowi zależnemu – stosownie do art. 230 k.c. Powołany przepis zawiera odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów art. 224-229 k.c., oznacza to, że ustawodawca uzależnia roszczenia uzupełniające właściciela od stwierdzenia, czy mamy do czynienia z posiadaniem w dobrej wierze, posiadaniem w dobrej wierze od chwili, w której posiadacz dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, czy z posiadaniem w złej wierze. W omawianej sprawie korzystanie przez pozwanego z urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomości

powoda niewątpliwie odbywało się w złej wierze. W doktrynie i orzecznictwie sądów ugruntowany jest pogląd, że należne właścicielowi wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy to kwota, którą posiadacz rzeczy musiałby zapłacić właścicielowi, gdyby jego posiadanie opierało

się na prawie, określona przy zastosowaniu średniej stawki rynkowej. Oznacza to, iż wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości ustala się w sposób hipotetyczny, z odniesieniem do stawek występujących na rynku obrotu nieruchomościami, przy założeniu prawidłowego zarządu nieruchomością. Ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest znacząco utrudnione, skoro właściciel domaga się wynagrodzenia odpowiadającego przypuszczalnej kwocie świadczeń jakie uzyskalby od posiadacza rzeczy w razie wynajęcia, wydzierżawienia itp. posiadaczowi tej rzeczy i wymaga wiadomości specjalnych, stąd Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego ds. wyceny nieruchomości. Sąd uznał sporządzoną przez biegłego E. R. opinię za wiarygodną i mogącą stanowić podstawę ustaleń faktycznych. Opinia ta była jednoznaczna, spójna, logicznie, szczegółowo i obszernie uzasadniona oraz sporządzona przez osobę, której wiedzy fachowej nie sposób kwestionować. Sąd miał przy tym na uwadze, że biegły wyczerpująco i rzeczowo uzasadnił swoje stanowisko, odnosząc się do zastrzeżeń strony pozwanej. Wymaga zaznaczenia,

iż ze względu na brak wiadomości specjalnych Sąd nie ma możliwości merytorycznej oceny opinii biegłego, jednak jest zobowiązany do jej weryfikowania pod kątem poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, sposobu motywowania stanowiska, stopnia stanowczości ocen wyrażanych przez biegłych, zgodności tych ocen z zasadami logiki i powszechnie dostępnej wiedzy, a także prawidłowości zastosowania przez biegłego powszechnie obowiązujących przepisów prawa normujących sposób sporządzania opinii. Ostatnie ze wskazywanych kryteriów jest istotne w rozpoznawanej sprawie, albowiem sposób wyceny nieruchomości unormowany jest w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego. Zdaniem Sądu, przy sporządzaniu ocenianej opinii biegły nie naruszył przepisów w/w aktów prawnych. Sąd uznał przy tym, że biegły w sposób właściwy oznaczył obszar bezumownego korzystania z nieruchomości. Za podstawę wyliczeń w tym zakresie biegły oparł się na opinii biegłego P. G., który określił odległości od skrajnych przewodów oraz na przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych, zgodnie z którym dla linii o napięciu 15 kV zabrania się sytuowania stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów oraz maszyn i urządzeń budowlanych bezpośrednio pod liniami elektroenergetycznymi lub w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów mniejszej niż 5 metrów. W przypadku linii niskiego napięcia odległość ta wynosi 3 metry. Pas bezumownego korzystania z nieruchomości wyznaczał zatem iloczyn odległości odpowiednio 3 i 5 metrów od skrajnych przewodów oraz długości tychże linii.

Przypomnienia wymaga w tym miejscu, że opinia biegłego E. R. po wydaniu opinii uzupełniającej nie była kwestionowana przez strony procesu.

Wartość wynagrodzenia dla tak wyznaczonego obszaru biegły wyliczył na kwotę 7.055 zł. Kwota ta nie podlegała jednak w całości zasądzeniu na rzecz powoda. W niniejszej sprawie powód dochodził ostatecznie wynagrodzenia za okres od dnia 1 marca 2012 roku do dnia 31 lipca 2018 roku (data wydania opinii przez biegłego sądowego). Precyzując roszczenie w ten sposób powód całkowicie zignorował jednak fakt, że w odniesieniu do okresu od dnia 1 marca 2012 roku do dnia 16 października 2012 roku zachodziła powaga rzeczy osądzonej, roszczenie w tym zakresie stanowiło bowiem przedmiot rozpoznania w sprawie I C 1308/10. W przywołanej sprawie I C 1308/10 powód dochodził wynagrodzenia za okres od dnia 15 września 1999 roku do dnia wyrokowania a zatem do dnia 16 października 2012 roku w tej bowiem dacie Sąd wydał wyrok. Roszczenie za ten okres było zatem przedmiotem rozpoznania we wskazanej sprawie i bez znaczenia pozostaje okoliczność, że roszczenie to nie zostało uwzględnione a powództwo oddalone wobec jego nieudowodnienia.

W konsekwencji, w zakresie roszczenia o zapłatę za bezumowne korzystanie przez pozwanego z nieruchomości powoda w okresie od 1 marca 2012 roku do dnia 16 października 2012 roku, tj. co do kwoty 615,42 zł Sąd odrzucił pozew, orzekając jak w pkt 3 wyroku. Kwotę 615,42 zł Sąd ustalił w następujący sposób: wynagrodzenie za okres od dnia 1 marca do dnia 31 grudnia 2012 roku (10 miesięcy) biegły wyliczył na 822,27 zł; $822,27 \text{ zł} / 10 \text{ miesięcy} = 82,227 \text{ zł}$

wynagrodzenia za 1 miesiąc; $82,227 \text{ zł} / 31 \text{ dni października} = 2,65 \text{ zł}$ dziennie; $16 \text{ dni października} \times 2,65 \text{ zł} = 42,40 \text{ zł}$; $42,40 \text{ zł} + 2 \times 82,227 \text{ zł}$ (miesiące listopad i grudzień) = $206,85 \text{ zł}$; $822,27 \text{ zł} - 206,85 \text{ zł} = 615,42 \text{ zł}$.

Mając powyższe na względzie Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę $6.439,58 \text{ zł}$ ($7.055 \text{ zł} - 615,42 \text{ zł}$) z ustawowymi odsetkami od kwoty 3.393 zł od dnia 16 września 2015 roku do dnia zapłaty, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz od kwoty $3.046,58 \text{ zł}$ z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 maja 2019 roku do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazany przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Odsetek od pierwotnego roszczenia powód żądał od dnia 9 września 2015 roku, w wezwaniu do zapłaty z dnia 24 sierpnia 2015 roku, jako termin spełnienia roszczenia powód oznaczył jednak dzień 15 września 2015 roku. W konsekwencji odsetki od kwoty 3.393 zł Sąd zasądził począwszy od dnia 16 września 2015 roku. W zakresie rozszerzonej części powództwa, pismo zawierające oświadczenie w tym przedmiocie pozwany otrzymał w dniu 14 maja 2019 roku, dlatego też odsetki od kwoty $3.046,58 \text{ zł}$ Sąd zasądził począwszy od dnia 15 maja 2019 roku.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c.

Strona powodowa wygrała proces niemal w całości (roszczenie dotyczące naruszenia posiadania było zasadne w całości, z kolei roszczenie o zapłatę w 92%), w konsekwencji uznać należy, że powodowi należy się od pozwanego zwrot kosztów procesu w pełnej wysokości (art. 100 zd. 2 k.p.c.). Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.127 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na które złożyły się: opłata sądowa od pozwu – 210 zł , wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej – 600 zł ustalona w oparciu o rozporządzenie MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 roku (Dz.U. Nr 163, poz. 1349) z uwagi na datę wpływu i pierwotnie określoną wartość przedmiotu sporu, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wykorzystane zaliczki na poczet biegłego sądowego – 1.300 zł .

Zgodnie z przepisem art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c., Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę $7.656,35 \text{ zł}$ tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Ponadto Sąd nakazał zwrócić na rzecz powoda ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 1.000 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na biegłego uiszczoną przelewem w dniu 20 marca 2018 roku.